

Die Architektur der späten Pfarrkirche ist ganz wertlos. Den Eingang zum Friedhof flankieren zwei kleine Pyramiden aus Sandstein datirt: 1724.A.E. Im Chor hat sich als einziger Rest ein kleines gotisches Fenster mit Kleeblatt - Masswerk erhalten. Bedeutend ist aber der Schmuck der drei Altäre des 18.Jahrh von echtem Marmor. auch die mit einem Relief der Fides gezierte Kanzel besteht aus diesem Material, vier Figuren am Hoch - Altar sind von schönstem weissen Marmor. Der Thurm wurde laut Inschrift erst 1792 errichtet.

MDZK: št.16,1.1890,str.122: Die gleiche Notizen aus Carinthia, Kärnten und Görzischen von dr. Hlg.

Cerkev je tega leta dobila nov križev pot, novo sliko sv. Benarta, patrona cerkve v gl.oltarju in sliko sv. Alojzija v str. ol arju. izvršil je vse to ^(z obrazom) podobar in zlatar lavčar s. iz Idrije.

Zg.Danica, 1.1877, str. 37.

V prepisu ^{z juna} čedadskih korarjev(v lasti idrijskega župnika) spomenjena imena nekaterih far na goriškem. V tem prepisu se omenja bula papeža Celestina III iz 1.1192, ki navaja med drugimi farami tudi faro v Volčah(Vuče, Volzana) Volče omenja že tudi de Rubeis 1.1015, ko je patriarch Janez IV izročil ondotnim korarjem desetino v volški fari(decimam de plebe Volzana.) Bula papeža Pija II iz 1.1459 v imenovanem prepiso potrjuje pravice čedadskih korarjev in pri tem zopet omenja med drugimi c v Volčah. Bula papeža Pavla IV iz 1.1558 zopet potrjuje pravice teh korarjev in med tem omenja pravico sklicati mašnike v zbor in sodno oblast nad njimi.

Zg.Danica, 1.1855, str. 172.

Stare listine že zelo kamdu omenjajo faro v Volčah(Volzana) tako iz 1.1015
ko je patriarch Janez daroval desetino čedadskim korarjem.

Zg.Danica, l.1864, str. 175.

Fara se omenja 1.1015 v listini ogljeksega patriarha Janeza IV in 1.1192
v buli papeža Celestina III. Je to najstarejša fara na tolminskem.

Slov. prijatelj, l.1855, IV, str. 377.

Pfarre Volzana se omenja 24. nov. 1192 v buli papeža Celestina III.

Hitzinger: Auszug aus Urkunden über das Capitel von Cividale.
MHVK. Februar 1856. str. 9.

Poslikava str.oltarji in večina opreme Tone Kralj.

Najboljši med vsemi lesen Križani, ki je še dokaj pod Francetovim vplivom.
Stele, XXVIA, 24.9.1959, 38

L.1927 poleti je T.Kralj poslikal cerkev.Poročilo v članku Fr. Steleta:

Umetnostno življenje v l.1927.

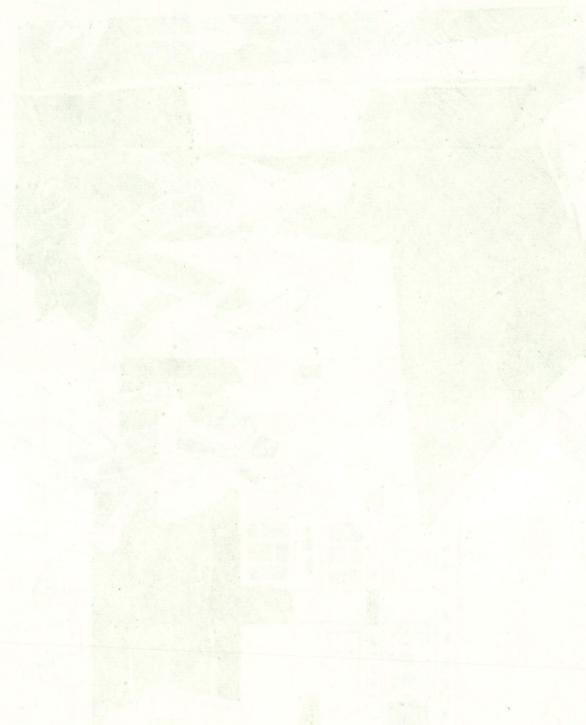
Dom in svet, 1928, 49,50

Umetnik g. Tone Kralj, je v volčanski župni cerkvi naslikal lepo podobo, ki
jo tu zraven podajemo v posnetku. Kaže, kako pritiska k Jezusu skupina nesrečnikov:
spokornica se joče ob robu Gospodove obleke, mati proseče drži k njemu umrlo hčerko, poahljenec s trpinskim obrazom mu poljublja plašč, slep roko. Jezus je kraljevsko zravnal nad trpečo skupino; z obličja mu diha moč in dobrota, srce ima odprto, in med tem ko levico podaje siromakom pod sabo, kaže z desnico kvišku v kraljestvo večne blaženosti, kamor kxkič upira tudi oči. . .

Ivan Rejec: Kako dobro je, če Kristus kraljuje. - Koledar Goriške Mohorjeve dnužbe za leto 1928. str. 29 + slika str. 28.

VOLČE - Ž.c.

Slika sv. Cirila in Metoda. Naslikal Tone Kralj v župni cerkvi v Volčah.
Koledar Goriške Mohorjeve družbe za leto 1928, str. 99.

VOLČE · turški križ

1

toji nedaleč od ž.c., na cesti, ki pelje do Kanala.

Slov. prijatelj, l.1855, IV, str. 377.

Hier überrascht mich der Anblick einer sehr schönen spät - gotischen Bildsäule welche höchst malerisch über einem mächtigen Brunnenquelle aufgestellt ist. Auf die vierseitige Basis folgt ein achteckiger Schaft, dann ein reich profiliertes Capitäl welches den eigentlichen vierseitigen Bildstock trägt. Eine seiner Bildflächen werden von Eselsrücken in reicher knorriger ornamentik überwölbt. Die Reliefs stellen vor: den gekreuzigten Heiland zwischen Maria und Johannes, die gekrönte Madonna mit dem Kinde, sitzend, eine verstümmelte unkennbare Heilengestalt und die Auferstehung. Eben dem Heiligen schiafen drei Krieger mit Hellebarden in den Händen. Den Helm bildet eine glatte vierseitige Pyramide, welche in ein steinernes Kreuz ausgent. Am Schafte ist die Jahreszahl 1588 eingraben, welche indes wohl nicht die Entstehung des Älteren Denkmals anzeigen soll. ~~xx~~

MDZK: Št.16,1.1890, str.122: Die Reise - Notizen aus Krain, Kärnten und Görzischen von dr. Ilg.

Konservator Attems berichtet über einen restaurierungsbedürftigen gotischen Brunnen im Dofre Volče. Die Z.K. beschliesst, sich dahin zu verwenden, dass die Arbeiten auf die Reinigung und Sicherung beschränkt bleiben und jede Ergänzung oder Überarbeitung vermieden werde.

MDZK: Št.III.F.3,1.1904, str.305, Sitzungsberichte.

Mit der beantragten Sicherung und Reinigung des spätgotischen Brunnens in Woltschach erklärt sich die Z.K. einverstanden. Die Ausführung eines Umfriedung gitters beschliesst si zu widerraten.

MDZK: Št.III.F.4,1.1905, str.131: Sitzungsberichte, Ref.
Neumann.

VOIČE - znamenje nad vodnjakom v vasi.

A

Na pravokotnem stopnjičastem podstavku 8koten steber s štiristranim tabernakeljem na vrhu. Niše obrobljene z gotskimi stebri in vsločenimi loki s plezalnimi rastlinami, krožno rožo in piramido na vrhu. V nišah 4 močno poškodovani reljefi, predstavljajoči vstajenje Jezusovo, Križanje z Marijo in Janezom (oba skoraj popo imena odbita), sedeča M.B. z detetom, stoječ svetnik ali svetnica. Na stebru letnica 1588, ki se nanaša verjetno na adaptacijo na sedanje mesto. Marija z detetom več ali manj v 1.pol. do srede 15.stol. Draperija svetnice tipična za mehki slog, prav tako draperija od smrti vstalega Jezusa, ki je kot skupina ikonografsko nedvomno iz 1.pol.15.stol.

Nekako sreda 1.pol.15.stol.

Stele, CXXIV, 8.10.1947, str. 51.

Gotsko znamenje: Soglat steber na razmeroma širokem pravokotnem podstavku z razširjenim tabernakeljem (masivnim) s pyramidasto streho. V plitvih nišah 4 reljefi: Vstajenje, nerazločen svetnik, sedeča MB z detetom na levem kolenu primorskega tipa.

Križani z odbitima Marijo in Janezom. Na stebru letnica 1588, ki ne ustreza slogu kipov, ki kažejo še sledove mehkega stila.

Dobro restavrirano 1900.

Stele, XXVIA, 24.9.1959, 37